

a podat 1 plastovou lžičku), v případě potřeby lze zopakovat dávku za 30–60 minut a pak vždy při dalším vzestupu teploty.

Pokud je dítě celkově neklidné a podrážděné je možné podávat homeopatické čípky **Viburcol**, 1 čípek 1–3× denně. Tento lék snižuje podrážděnost dítěte nejen při teplotách, ale také při bolesti břicha a růstu zoubků. Také napomáhá k prodloužení intervalu bez teploty.

K rychlejší rekonvalescenci zejména po vysokých teplotách s výrazným pocením a ztrátou tělních tekutin pocením doporučuji podávat homeopatický lék **China 9C** – 5 kuliček 1× denně (při rozpuštění ve vodě 1 plastová lžička 1× denně) na týden.

Plané neštovice – Varicella zoster

Plané neštovice jsou vezikulární, vezikulopustulózní exantémové onemocnění způsobené virem varicella-zoster (VZV).

Inkubační doba je v rozmezí 10–23 dní.

Virus je vysoce infekční a v ČR má vysoký výskyt. Nakažený pacient je infekční 1 den před a 7 dní po objevení se exantému. V této době je nutná izolace pacienta (doma nebo v izolačním boxu infekčního oddělení v případě nutnosti hospitalizace).

Po prodělání primoinfekce virus perzistuje v senzitivních gangliích hlavových a spinálních nervů po celý život. Při reaktivaci se podél těchto spinálních nervů šíří do příslušného dermatomu a projeví se jako pásový opar.

Obr. 3. Plané neštovice – puchýřek s čířým obsahem; zdroj wikiskripta.eu

Klinické projevy: Typickým projevem planých neštovic jsou nejdříve se objevující makuly až papuly, které se během pár hodin mění na vezikuly s čířým obsahem (Obr. 3 a 4), posléze pustuly se zkaleným obsahem. Kožní eflorescence se objevují postupně během několika dnů, na kůži tak můžeme pozorovat různá stadia eflorescencí. Vezikuly postupně zasychají v krusty, většinou 7.–8. den jsou téměř všechny zaschlé. Exantém se objevuje jak na kůži, tak na sliznicích (dutina ústní, genitál) a intenzivně svědí. Může být doprovázen zvýšenou teplotou a únavou.

Komplikace: U některých pacientů se může průběh komplikovat bakteriální superinfekcí (impetiginizací) kožních lézí. Vzácněji může vzniknout flegmóna až absces podkoží a měkkých tkání. Dalšími možnými komplikacemi planých neštovic jsou postižení CNS (u dětí cerebelitida, která bývá většinou benigní a bez trvalých následků, u dospělých závažnější encefalitida), intersticiální varicelová pneumonie (ev. sekundární bakteriální bronchopneumonie), trombocytopenie (ev. imunitní trombocytopenická purpura).

Varicela v prvním nebo druhém trimestru gravidity může vzácně vést k potratu nebo vzniku embryopatie a fetopatie (kongenitální varicelový syndrom). Na webových stránkách infektolegie.cz lze nalézt Doporučený postup profylaxe a léčby varicely u těhotných a novorozenců, který podrobně rozebírá jednotlivá rizika v konkrétním stadiu těhotenství a u novorozenců a rozpracovává léčbu.

Ke stanovení diagnózy většinou stačí typický kožní nále. V případě nejasností lze využít přímý průkaz viru z nezaschlých vezikul metodou PCR nebo IgM protilátky v séru.

Léčba: U dětí s typickým a nekomplikovaným průběhem je léčba **symptomatická**. Při

Obr. 4. Varicela (1)

teplotě se podávají antipyretika dle váhy dítěte. Při svědění kůže antihistaminika. Lokálně na kožní projevy se užívají dezinfekční roztoky, např. Betadine. Na trhu jsou k dostání také volně prodejné chladivé gely, které zmírňují svědění kůže, např. ViraSoothe chladivý gel, který lze použít pro děti od 6 měsíců, lze jej aplikovat i na obličej, aplikuje se 2–3× denně dle potřeby zmírnění svědění. U velkých nebo již impetiginizovaných puchýřů lze lokálně aplikovat Tanno-Hermal lotio, jehož složení (talek, oxid zinečnatý) pomáhá při vysoušení mokvajících infikovaných onemocnění kůže, zároveň zmírňuje svědění a dráždivost a pomáhá při hojení puchýřů nejen při neštovicích, ale i oparu. Je vhodný k aplikaci zejména do kožních záhybů (axily, genitální a anální oblast, mezi prsty, mezi stehny, pod prsy), nesmí se aplikovat v blízkosti očí.

Jako kauzální terapie se užívá aciklovir. Indikuje se při onemocnění dospělých a dětí nad 12 let (vyšší riziko komplikací), u rizikových pacientů (chronické kožní nebo plicní onemocnění, v graviditě), u závažných a komplikovaných průběhů v jakémkoliv věku a u imunosuprimovaných pacientů.

Homeopatická léčba

Po celou dobu nemoci k podpoře imunitního systému Oscillococcinum 2× denně, obsah 1 tuby nechat volně rozpustit v ústech (u malých dětí rozpustit obsah tuby v 10 ml kojenecké vody a z tohoto roztoku podávat 1 plastovou lžičku 2× denně, každý den pak připravit nový roztok).

K podpoře hojení kožních projevů se podávají homeopatika dle stadia kožních lézí.

- Od samého začátku výsevu prvních vezikul s čířým obsahem až do zaschnutí poslední vezikuly se podává lék **Rhus toxicodendron 15C** – 5 kuliček nechat volně rozpustit v ústech 3× denně.
- Ve fázi tvorby stroupeků pak podáváme **Mezereum 9C** – 5 kuliček 3× denně nechat volně rozpustit v ústech (u malých dětí připravit roztok a podávat 1 plastovou lžičku 3× denně). Mezereum zmírňuje svědění při tvorbě stroupeků a podporuje hojení tkání pod stroupekem. Jako prevence tvorby jizev lze podávat ve fázi tvorby stroupeků až do odhojení posledního